

Hertoets Bureau Jeugdzorg

Noord-Holland

**Een onderzoek naar het functioneren van de
jeugdbescherming en het AMK
in Noord-Holland**

Inhoudsopgave

Samenvatting	5
Hoofdstuk 1 Inleiding	7
1.1 Aanleiding.....	7
1.2 Onderzoeksvragen.....	7
1.3 Uitgangspunten bij het onderzoek	8
1.4 Leeswijzer	8
Hoofdstuk 2 Jeugdbescherming: Oordeel en onderbouwing	9
2.1 Beleid ten aanzien van systematisch handelen in het belang van het kind.....	9
2.2 Uitvoering van het beleid.....	11
2.3 Toetsing.....	13
2.4 Verbeteracties	14
Hoofdstuk 3 AMK: Oordeel en onderbouwing	17
3.1 Inschatting van de ernst van de kindermishandeling en de mogelijkheden van de beller.....	17
3.2 Planmatig handelen	19
3.3 Transparant handelen.....	20
3.4 Verantwoordelijkheid veiligheid kind na overdracht.....	21
Hoofdstuk 4 Eindoordeel en aanbevelingen	25
4.1 Eindoordeel over de jeugdbescherming	25
4.2 Eindoordeel over het AMK	26
4.3 Aanbevelingen aan Bureau Jeugdzorg Noord-Holland	27
4.4 Aanbevelingen aan de provincie Noord-Holland.....	28
Bijlage 1 Toetsingskader Hertoets Bureau Jeugdzorg Noord-Holland 2008, sector jeugdbescherming.....	29
Bijlage 2 Toetsingskader Hertoets Bureau Jeugdzorg Noord-Holland 2008, sector AMK	33
Bijlage 3 Aanpak van het onderzoek	39

Samenvatting

Op verzoek van de provincie Noord-Holland voerde de Inspectie jeugdzorg in de maanden januari en februari 2008 een hertoets uit binnen Bureau Jeugdzorg Noord-Holland. Uit eerdere inspectie onderzoeken is gebleken dat Bureau Jeugdzorg Noord-Holland onvoldoende in staat was om de jeugdbeschermingstaak en de taak van het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) zodanig vorm te geven dat de veiligheid van jeugdigen was gewaarborgd. De hertoets richtte zich daarom op de vraag in welke mate Bureau Jeugdzorg Noord-Holland inmiddels in staat is om aan haar wettelijke taak en verantwoordelijkheid te voldoen.

Het onderzoek werd uitgevoerd op de locaties Haarlem en Alkmaar van de sector jeugdbescherming en van het AMK. Bij de sector jeugdbescherming werden de volgende thema's onderzocht: beleid ten aanzien van systematisch handelen in het belang van het kind, uitvoering van het beleid, toetsing en verbeteracties. Bij het AMK richtte de inspectie zich op de thema's: inschatting van de ernst van de kindermishandeling en de mogelijkheden van de beller om de kindermishandeling zelf aan te pakken, planmatig handelen, transparant handelen en verantwoordelijkheid voor de veiligheid van het kind na overdracht door het AMK. Het onderzoek bestond in beide gevallen uit documentenstudie, gesprekken met medewerkers, observatie van praktijksituaties en dossieronderzoek.

De inspectie is van oordeel dat de sector jeugdbescherming van Bureau Jeugdzorg Noord-Holland een structuur en werkwijze heeft ingezet voor het primair proces die gericht is op het opheffen van de ontwikkelingsbedreigingen voor het onder toezicht gestelde kind. Gezinsvoogden, gedragswetenschappers en teamleiders kennen de structuur waar langs gewerkt dient te worden, delen het belang van de vernieuwde werkwijze en werken er naar. De ingezette werkwijze moet nog verder ingebed worden in de organisatie.

Tevens oordeelt de inspectie dat het AMK Noord-Holland voldoende zicht heeft op de veiligheid van het kind en hiernaar handelt. Ook bij het AMK is het primair proces opnieuw ingericht. De nieuwe werkwijze is schriftelijk vastgelegd en medewerkers zijn hiermee bekend en hebben zich eraan gecommitteerd.

De onderbouwing van dit oordeel is als volgt.

De jeugdbescherming

- Sinds oktober 2007 is er binnen de sector jeugdbescherming veel energie gestoken in het gaan werken volgens de Deltamethode en de herziene rol en taakverdeling van de teamleider en de gedragswetenschapper. De betrokkenheid waarmee door alle geledingen van de organisatie de nieuw ingezette werkwijze wordt eigen gemaakt, geeft vertrouwen.
- De nieuwe werkwijze biedt in potentie waarborgen voor kwaliteit van zorg en professioneel handelen van gezinsvoogden. Positief vindt de inspectie dat bij de ondertoezichtstellingen het

belang van het kind centraal wordt gesteld. De toepassing van de Deltamethode en inzet van de gedragswetenschapper, dicht naast de jeugdbeschermer, dragen hieraan bij. Daarnaast lijkt er een besef te zijn dat de ogen primair gericht dienen te zijn op het belang van het kind.

- De werkwijze binnen de jeugdbescherming is nog niet geheel uitgewerkt en op alle punten zichtbaar. Een belangrijk aandachtspunt is dat nog onvoldoende in beleid is vastgelegd dat gezinsvoogden *gedurende* de ondertoezichtstelling risico's systematisch en expliciet, middels een instrument, inschatten. Daarnaast blijkt dat de frequentie van contact met het kind, zoals voorgeschreven door de Deltamethode, in de praktijk niet altijd gehaald wordt. Dit betekent dat er op dit moment nog onvoldoende waarborg is voor een voortdurend zicht op de veiligheid van het kind tijdens de ondertoezichtstelling.
- Een tweede belangrijk aandachtspunt betreft het (grote) verloop onder het personeel. Dit vormt een risico voor het waarborgen van kwalitatief goede zorg en voortdurend zicht op de veiligheid van het kind.

Het AMK

- Het AMK werkt met eenduidige criteria, zowel voor de inschatting van de ernst van de kindermishandeling en de veiligheid van het kind, als voor de inschatting van de mogelijkheden van de beller. Dit is bevorderend voor de uniformiteit en kwaliteit van het werk.
- Het AMK werkt planmatig en het primair proces binnen het AMK verloopt transparant. Er vindt intercollegiale toetsing en multidisciplinaire toetsing plaats op vaste momenten tijdens het onderzoeksproces. Risico op onduidelijkheden en het missen van informatie is hierdoor verkleind.
- Tot slot is, zowel bij interne overdracht van het AMK naar BJZ als bij de doorgeleiding/verwijzing van een melding naar de Raad voor de Kinderbescherming de verantwoordelijkheid voor de veiligheid van het kind geregeld.

De inspectie komt tot aanbevelingen om de geconstateerde verbeteringen te bestendigen. De aanbevelingen zijn gericht aan Bureau Jeugdzorg Noord-Holland en de provincie Noord-Holland. Het gaat onder andere om aanbevelingen met betrekking tot:

- Een regelmatige evaluatie en bijstelling van de nieuwe werkwijze
- Het beschrijven van het primaire proces van de sector jeugdbescherming
- Het ontwikkelen van beleid voor het systematisch inzetten van een expliciete risicotaxatie en het direct zicht houden op het kind gedurende het gehele OTS proces
- Het ontwikkelen van personeelsbeleid om kwalitatief goed personeel binnen te halen en te houden, met ondersteuning van de provincie
- Evaluatie van de samenwerkingsafspraken tussen het AMK, BJZ en de Raad voor de Kinderbescherming vanuit het perspectief van de veiligheid van het kind.

Voor een volledig overzicht van alle aanbevelingen wordt verwezen naar hoofdstuk 4.

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Begin 2007 heeft de Inspectie jeugdzorg twee rapporten uitgebracht, naar aanleiding van twee hertoetsen bij Bureau Jeugdzorg Noord-Holland, bij de sector jeugdbescherming en bij het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK). Het eerste rapport, "Verbeteringen Bureau Jeugdzorg Noord-Holland, sector jeugdbescherming" (februari 2007) gaat in op de mate waarin de aanbevelingen van de inspectie na de zaak S.¹ tot concrete, aantoonbare verbeteringen hebben geleid in deze sector. Het tweede rapport, "Vervolgonderzoek AMK Noord Holland" (april 2007) geeft de bevindingen weer van een hertoets naar het functioneren van het AMK na een landelijk onderzoek van de inspectie in 2005.²

De rapporten van de inspectie waren kritisch. Naar aanleiding van de rapporten hebben Gedeputeerde Staten van Noord-Holland Bureau Jeugdzorg Noord-Holland een aanwijzing ex. artikel 16 van de Wet op de jeugdzorg gegeven.³

De provincie heeft de inspectie verzocht om in het eerste kwartaal van 2008 een hertoets te doen zowel binnen de sector jeugdbescherming als bij het AMK.

1.2 Onderzoeksvragen

Uit de eerdere inspectie onderzoeken is gebleken dat Bureau Jeugdzorg Noord-Holland onvoldoende in staat is geweest om de jeugdbeschermingstaak en de taak van het AMK vorm te geven en daarbij de veiligheid van jeugdigen te waarborgen. De Inspectie jeugdzorg richt zich daarom in de hertoets op de vraag in welke mate Bureau Jeugdzorg Noord-Holland inmiddels in staat is om aan haar wettelijke taken en verantwoordelijkheid te voldoen.

Voor de jeugdbescherming luiden de onderzoeksvragen:

1. Is de sector Jeugdbescherming zo georganiseerd, dat er waarborgen zijn voor de kwaliteit van zorg en professioneel handelen van gezinsvoogden?
2. Wordt bij ondertoezichtstellingen het belang van het kind centraal gesteld?
3. Is er, onder andere door expliciete risico-inschattingen, voldoende en voortdurend zicht op de veiligheid van het onder toezicht gestelde kind?

¹ Onderzoek naar de kwaliteit van het hulpverleningsproces aan S. (maart 2005). Utrecht: Inspectie jeugdzorg.

² Onderzoek AMK Noord-Holland (april 2005) en Bellen met het AMK, en dan? (augustus 2005). Utrecht: Inspectie jeugdzorg.

³ Brief van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland aan de Raad van Toezicht van Stichting Bureau Jeugdzorg Noord-Holland, 19 juni 2007.

Voor het AMK was de onderzoeksvraag als volgt:

4. Heeft het AMK Noord-Holland voldoende zicht op de veiligheid van het kind en wordt hiernaar gehandeld?

1.3 Uitgangspunten bij het onderzoek

Voor dit onderzoek hanteert de inspectie de eerder opgestelde toetsingskaders, zoals gebruikt bij de hertoetsen in 2007 (zie bijlage 1 en 2).

In de periode na het verschijnen van de vorige inspectie-rapporten is er binnen Bureau Jeugdzorg Noord-Holland veel veranderd. In juni 2007 is er een nieuwe interim-bestuurder aangesteld voor een periode van 9 maanden. Zowel de sector jeugdbescherming als het AMK hebben een nieuw management en er zijn veel nieuwe medewerkers, op middenkader en uitvoerend niveau. Het nieuwe bestuur en management hebben in nauw overleg met de provincie een verbeterplan opgesteld voor de sector jeugdbescherming en het AMK.

Bij de huidige hertoets houdt de inspectie vast aan de norm die ze nodig acht bij de invulling van de beschermingstaak en voor het waarborgen van de veiligheid van kinderen (zoals vastgelegd in de onderzoeksvragen en de toetsingkaders). Tegelijkertijd heeft de inspectie oog voor de overgangs- en veranderingsfase waarin het bureau zich bevindt.

Dit uitgangspunt heeft gevolgen voor de onderzoeksopzet. Er moest een antwoord komen op de vraag of de meest belangrijke voorwaarden voor veiligheid 'in de steigers' zijn gezet. Zeer belangrijk hierbij zijn, naast de meer objectief meetbare indicatoren, de houding en 'sense of urgency' voor veranderingen onder medewerkers en management van Bureau Jeugdzorg Noord Holland. Interviews en het bijwonen van praktijksituaties vormden dan ook het zwaartepunt van het onderzoek. Er kon minder dan bij ander inspectieonderzoek, gebruik worden gemaakt van de dossiers als toets achteraf op de uitvoeringspraktijk. Immers, alleen van de meest recente dossiers is te verwachten dat hierin veranderingen zichtbaar zullen zijn. Niettemin maakte dossieronderzoek deel uit van het onderzoek omdat de inspectie eisen stelt aan de opzet van de plannen van aanpak en de vastlegging van besluitvorming.

Voor een uitgebreide beschrijving van de onderzoeksopzet wordt verwezen naar bijlage 3.

1.4 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 geeft de bevindingen weer van het onderzoek bij de jeugdbescherming, hoofdstuk 3 bevat de resultaten van het onderzoek bij het AMK. Per thema geeft de inspectie aan wat haar verwachting is, hoe haar oordeel luidt en wat de bevindingen zijn waarop zij dit oordeel baseert. In hoofdstuk 4 tenslotte geeft de inspectie haar eindoordeel weer en doet ze aanbevelingen, gericht aan Bureau Jeugdzorg Noord-Holland en aan de provincie Noord-Holland.

Hoofdstuk 2 Jeugdbescherming: Oordeel en onderbouwing

Dit hoofdstuk is een weergave van de onderzoeksbevindingen van de inspectie bij de sector jeugdbescherming van Bureau Jeugdzorg Noord-Holland. Het inspectieonderzoek heeft zich op de volgende thema's gericht:

- Beleid ten aanzien van systematisch handelen in het belang van het kind
- Uitvoering van het beleid
- Toetsing
- Verbeteracties.

Per thema geeft de inspectie aan wat haar verwachting is, hoe haar oordeel luidt en wat de bevindingen zijn waarop zij dit oordeel baseert.

2.1 Beleid ten aanzien van systematisch handelen in het belang van het kind

Verwachting

De Inspectie jeugdzorg verwacht dat de sector jeugdbescherming beleid heeft vastgelegd ten aanzien van het systematisch handelen in het belang van (de veiligheid van) het kind. Zo dient er beleid te zijn met betrekking tot de interne inhoudelijke toetsing van alle zaken, beleid met betrekking tot de continuïteit in het OTS proces en beleid voor het inschatten van risico's en het handelen in geval van risico's en (vermoedens van) kindermishandeling. De jeugdbeschermer dient geïnstrueerd te zijn hoe te handelen in het belang van het kind.

Oordeel

De inspectie oordeelt dat de sector jeugdbescherming beleid heeft geformuleerd voor het systematisch handelen in het belang van (de veiligheid van) het kind. Dit beleid staat evenwel nog onvoldoende op schrift. Voor een deel betreft het nog mondelinge werkafspraken en is er (nog) geen schriftelijke beschrijving van het totale primair proces. Dit is niet verwonderlijk gezien de betrekkelijk recente invoering van een nieuwe werkwijze. Positief vindt de inspectie dat de structuur van de Deltamethode enerzijds en de duidelijke verdeling van verantwoordelijkheden en bevoegdheden van verschillende functionarissen binnen de sector anderzijds, er sterk aan bijdragen dat het belang en de veiligheid van het kind meer centraal staan. Daarnaast ligt er een duidelijke visie achter de ingevoerde veranderingen.

Een belangrijk aandachtspunt is dat er nog geen beleid is voor het systematisch inzetten van een risicotaxatie instrument gedurende het OTS proces.

Bevindingen

Binnen de sector jeugdbescherming wordt sinds oktober 2007 gewerkt volgens de Deltamethode⁴. Naast de Deltamethode is er binnen Bureau Jeugdzorg Noord-Holland beleid vastgelegd voor ondersteunende processen, zoals een inwerkplan en een notitie over de rol van de gedragswetenschapper in relatie tot de teamleider en de uitvoerend werker. Op basis van mondelinge afspraken is deze notitie 'vertaald' naar een werkwijze voor de sector jeugdbescherming. Deze werkwijze betreft de inhoudelijke toetsing van zaken en de inzet van specifieke deskundigheid. Tot slot is het bestaande schriftelijke beleid met betrekking tot overdracht en continuïteit in het OTS proces nog steeds geldig.

Het beleid binnen de sector jeugdbescherming is erop gericht dat er multidisciplinair gewerkt wordt in het OTS proces. Nieuw is dat gedragswetenschappers gekoppeld zijn aan vaste teams en inhoudelijk verantwoordelijk zijn. De gedragswetenschapper heeft een belangrijke rol in het casuïstiekteam-overleg (eens per twee weken) en heeft met elke jeugdbeschermer op individuele basis een caseload-overleg (eens per acht weken). Hier vindt inhoudelijke sturing, toetsing en coaching van de jeugdbeschermer plaats.

De nieuwe overlegstructuur brengt met zich mee dat er meer dan voorheen zicht is op risico's voor de veiligheid van het kind. Het casuïstiekteam-overleg bestaat uit een teamleider, gedragswetenschapper en een vast team van 6 tot 8 jeugdbeschermers. Hier worden belangrijke en complexe momenten in casussen besproken op initiatief van de jeugdbeschermer en/of gedragswetenschapper. In het caseload-overleg tussen jeugdbeschermer en gedragswetenschapper worden *alle* zaken besproken. De jeugdbeschermer levert voorafgaand aan het caseload-overleg een overzicht van de actualiteit in de zaken aan. De gedragswetenschapper ondersteunt en bevrucht de jeugdbeschermer en bereidt met de jeugdbeschermer beslissingen voor in zaken.

De continuïteit in het OTS proces wordt onder meer geborgd door het casuïstiek team, waar zaken worden overgenomen/overgedragen waar nodig. Daarnaast is er in elke casus een tweede jeugdbeschermer die geïnformeerd wordt en indien nodig casussen kan overnemen. De teamleider zorgt dat dit gebeurt.

Er is een format voor een Plan van Aanpak waarin, conform de Deltamethode, doelen ten aanzien van het kind en ontwikkelingsuitkomsten (bodemeisen) kunnen worden vastgelegd. De Deltamethode schrijft voor dat het Plan van Aanpak in samenspraak met het gezinssysteem wordt opgesteld. De Deltamethode is ook leidend in de werkwijze gedurende de ondertoezichtstelling.

⁴ *Handboek Deltamethode Gezinsvoogdij: De nieuwe methode voor de uitvoering van de ondertoezichtstelling*. Utrecht: MOgroep (januari 2007).

Tot slot is er is een risicotaxatie instrument, de Delta Veiligheidslijst. Het beleid is deze lijst af te nemen bij aanvang van elke nieuwe OTS en in lopende zaken waar nodig. Er is geen beleid voor het systematisch inzetten van een risicotaxatie instrument gedurende het OTS proces.

Bij (vermoedens van) risico's in een zaak is er beleid om de risico's te beheersen. Zaken waarin risico's zich voordoen worden standaard als zodanig aangemerkt in het casuïstiekteam-overleg besproken en in het werkoverleg tussen teamleider en jeugdbeschermer. De sectormanager wordt geïnformeerd over deze risicozaken en heeft hierover wekelijks overleg met de teamleiders. De procedure hiervoor is vastgelegd in een notitie 'Procedure risicomangement Bureau Jeugdzorg Noord-Holland, jeugdbescherming'.

Voor zowel het schriftelijke beleid als de werkafspraken geldt dat de jeugdbeschermers, gedragswetenschappers en teamleiders geïnstrueerd zijn in het toepassen hiervan.

2.2 Uitvoering van het beleid

Verwachting

De inspectie verwacht dat de sector jeugdbescherming continu het belang en de veiligheid van het kind centraal stelt in het OTS proces. Bij de uitvoering dient zichtbaar te zijn dat de sector jeugdbescherming op systematische wijze werkt aan het realiseren van de doelen en het opheffen van de bedreigingen.

Oordeel

De inspectie oordeelt dat door de geconstateerde veranderingen binnen de sector jeugdbescherming, het belang en de veiligheid van het kind centraal worden gesteld tijdens de ondertoezichtstelling. De uitvoering in de praktijk geeft blijk van een sterk besef van de noodzaak om risico's voor het kind te beperken en de bedreigingen op te heffen. De uitvoering staat echter onder druk door een hoog personeelsverloop waardoor er niet altijd volgens beleid en werkafspraken gewerkt wordt. Hier komt bij dat de nieuwe werkwijze nog niet volledig uitgewerkt en beschreven is en daarmee niet op alle punten zichtbaar is.

Aandachtspunten zijn, ten eerste, dat het risicotaxatie instrument niet systematisch wordt ingezet gedurende het hele OTS proces en ten tweede dat de contactfrequentie met het gezin zoals voorgeschreven door Delta, niet altijd wordt gehaald in de praktijk.

Bevindingen

Het werken volgens de Deltamethode is zichtbaar binnen de sector jeugdbescherming. Zo wordt het Plan van Aanpak in samenspraak tussen de jeugdbeschermer en het gezinssysteem opgesteld bij aanvang van de OTS, waardoor er ruimte wordt gecreëerd voor draagvlak. Risicotaxatie vindt aan het begin van de OTS plaats aan de hand van de Delta Veiligheidslijst. Het is duidelijk dat jeugdbeschermers doordrongen zijn van het belang om zicht te hebben en houden op het kind (bijvoorbeeld door

gesprekken te voeren met kind tijdens huisbezoek of naar de slaapkamer van het kind te kijken). Zij worden hierin gecoacht en begeleid door de gedragswetenschappers. Middels een “actie agenda”, wordt doelgericht gewerkt aan het opheffen van de ontwikkelingsbedreiging. Het werken met de actie agenda is zeer recent ingevoerd en nog niet zichtbaar in de dossiers.

Een knelpunt dat jeugdbeschermers aangeven in interviews met de inspectie is dat gezinnen niet altijd te betrekken zijn bij het opstellen van het Plan van aanpak en de risicotaxatie. Dit soort zaken worden als risicozaken aangemerkt: het OTS proces dreigt te stagneren en de kans bestaat dat de veiligheid van het kind niet gewaarborgd kan worden. De sector jeugdbescherming levert dan maatwerk om zicht te houden op (de veiligheid van) het kind, zoals beschreven in de ‘Procedure risicomangement Bureau Jeugdzorg Noord-Holland, jeugdbescherming’.

De handelingen van de jeugdbeschermer en gedragswetenschapper worden vastgelegd in het Plan van Aanpak, de actie agenda en het contactjournaal. De contactjournaals bevatten de kopjes “afwegingen” en “besluit” en bieden daarmee de mogelijkheid de overwegingen weer te geven en vorm te geven aan het planmatig werken. Uit het dossieronderzoek van de inspectie blijkt dat dit nog spaarzaam gebeurt. In het contactjournaal worden handelingen vooral (uitgebreid) beschrijvend weergegeven.

De caseload van de jeugdbeschermers ligt in principe rond de “Deltanorm”.⁵ Dit maakt het in principe grotendeels mogelijk om consequent volgens de Deltamethode te werken en de gezinssystemen de tijd en aandacht te geven die nodig is. Een belangrijk risico voor de zorgvuldige uitvoering van de jeugdbescherming is echter gelegen in het hoge personeelsverloop.⁶ Dit betekent dat er veel nieuwe medewerkers zijn die ingewerkt en begeleid moeten worden. De begeleiding van nieuwe medewerkers wordt zorgvuldig opgepakt (onder andere door ervaren jeugdbeschermers als mentor te laten optreden), maar kost veel tijd en energie. Het gevolg is niet alleen dat de Deltanorm niet altijd gehaald worden, maar ook dat er een wachtlijst ontstaat.

Twee kanttekeningen zijn te maken bij de uitvoeringspraktijk zoals aangetroffen door de inspectie. Ten eerste met betrekking tot het inschatten van risico’s. Dit proces is sterk verbeterd dankzij de inzet van een gestandaardiseerd instrument, het feit dat de jeugdbeschermer de uitkomst hiervan altijd bespreekt met de gedragswetenschapper en het apart aanmerken van risicozaken, zoals hierboven beschreven. Na aanvang van de zaak vindt echter geen geobjectiverde risico-inschatting plaats op vaste momenten tijdens het OTS proces. Hiertoe is ook geen beleid opgesteld. De procedure voor risicozaken ondervangt dit voor een deel, aangezien deze zaken extra onder de aandacht komen van het middenkader en de sectormanager. Maar bij ‘gewone’ zaken is het afhankelijk van het initiatief van de individuele jeugdbeschermer of en wanneer risico’s opnieuw worden ingeschat, waardoor de kans op mogelijke blinde vlekken toeneemt.

⁵ 15 zaken per FTE

⁶ 70% verloop onder het personeel in 2007

Ten tweede blijkt de frequentie van contact met het gezin zoals voorgeschreven door de Deltamethode, niet altijd gehaald te worden. Medewerkers geven aan de voorgeschreven contactfrequentie ook niet in alle gevallen haalbaar te vinden, bijvoorbeeld in verband met reistijden. Onduidelijk is echter of de zorgvuldigheid en planmatigheid van handelen gewaarborgd kan worden met een lagere contactfrequentie en/of alternatieven voor persoonlijk contact (bijvoorbeeld telefonisch contact of informatievergaring bij professionele derden).

2.3 Toetsing

Verwachting

De inspectie verwacht dat er zicht is op het handelen van de jeugdbeschermer, door middel van systematische interne inhoudelijke toetsing van alle zaken en controle op het handelen van de jeugdbeschermer in het belang van het kind.

Oordeel

De inspectie oordeelt dat er in het primair proces van de sector jeugdbescherming continu zicht is op het handelen van de jeugdbeschermer. De sector jeugdbescherming heeft de toetsing van zaken zo georganiseerd dat dit ten goede komt aan het belang van het kind in het OTS proces. Systematische inhoudelijke toetsing vindt plaats door de structurele inzet van de gedragswetenschappers en teamleiders in verschillende overlegvormen. Informatie in een zaak wordt door de jeugdbeschermer gedeeld en beslissingen worden multidisciplinair afgewogen en genomen.

Bevindingen

De rollen en taken van met name de teamleider en de gedragswetenschapper zijn aan het veranderen waardoor er getrapt (toe)zicht is op het werk van de jeugdbeschermer. Gedragswetenschappers, collega jeugdbeschermers, de teamleider en de sectormanager hebben zicht op de zaken van de individuele jeugdbeschermer. Een jeugdbeschermer wordt hierdoor in zijn/haar handelen begeleid en ondersteund en werkt niet alleen. De jeugdbeschermers geven in interviews aan dat ze zich gesterkt voelen door de nieuwe structuur omdat verantwoordelijkheid wordt gedeeld en beslissingen gezamenlijk worden genomen.

De gedragswetenschappers en teamleider hebben kantoor op dezelfde verdieping waar de jeugdbeschermers werken. Hierdoor is er regelmatig bilateraal overleg betreffende zaken. Structureel is er overleg tussen de gedragswetenschapper en de jeugdbeschermer in het casuïstiekteam-overleg en het caseload-overleg. Indicatiebesluiten worden in samenspraak met een kwaliteitsfunctionaris opgesteld.

De teamleider toetst in het werkoverleg de risicozaken, maar ook de voortgang in zaken en houdingsaspecten van de jeugdbeschermer. Daarnaast vindt toetsing plaats doordat de teamleider de

risicozaken bespreekt met de sectormanager. Tot slot is er wekelijks overleg tussen de teamleider en de gedragswetenschapper.

Waar nodig worden zaken getoetst door een andere deskundige, bijvoorbeeld een jurist.

2.4 Verbeteracties

Verwachting

De inspectie verwacht dat op casusniveau plannen van aanpak zo nodig worden bijgesteld in het belang van het kind.

Daarnaast verwacht de inspectie dat op organisatieniveau het algemene beleid en het primair werkproces continu worden geëvalueerd en, waar nodig, tot verbeteracties leiden binnen de sector jeugdbescherming.

Oordeel

De inspectie oordeelt dat in het OTS proces bijstelling in zaken plaatsvindt waar dat nodig is in het belang van het kind. De structuur van het primair proces maakt transparante bijstelling goed mogelijk en hier wordt ook naar gehandeld.

Evaluatie en daaruit voortvloeiende verbeteracties op organisatieniveau zijn logischerwijs nog niet ingezet gezien de korte tijd dat er volgens de nieuwe werkwijze gewerkt wordt.

Bevindingen

Een OTS verloopt vaak grillig en vraagt continu om het ordenen en waarderen van informatie en het bijstellen van plannen. De ingezette werkwijze conform de Deltamethode en de overlegstructuur van de sector jeugdbescherming maken het bijstellen van plannen en het vervolgens hiernaar handelen goed mogelijk. In de praktijk is dit ook zichtbaar. Naarmate er meer gewerkt wordt met de recent ingevoerde actie agenda zal de transparantie en planmatigheid van het werk naar verwachting toenemen. Het bijstellen in zaken lijkt eveneens een kwalitatieve impuls te hebben gekregen door de verschillende functiegroepen dicht bij elkaar kantoor te laten houden. Hierdoor zoekt men elkaar makkelijk op voor consultatie en bijstelling. Zoals aangegeven in paragraaf 2.2 kan dit proces nog worden aangescherpt door het inbouwen van een systematische risico-inschatting tijdens de duur van de OTS.

De teamleiders instrueren de jeugdbeschermer tijdens thema bijeenkomsten, werkoverleg en in het casuïstiekteam over bijstelling in de werkwijze.

Opvallend vindt de inspectie dat bijstelling in zaken niet altijd wordt ingegeven door feiten vanuit het gezinssysteem, maar ook door gebrek aan jeugdzorgplaatsen of onacceptabele wachttijden bij de verschillende jeugdzorgvoorzieningen binnen de provincie Noord-Holland. Hierdoor moeten de plannen voor de OTS moeten worden bijgesteld. Jeugdbeschermers moeten naast een plan A, ook een plan B en C hebben indien de noodzakelijke hulp niet voorradig is. Keuzes worden dan niet

noodzakelijkerwijs meer gemaakt “in het belang van het kind”, maar op basis van “het minst schadelijk voor het belang van het kind”.

De sectormanager heeft tweewekelijks overleg met de teamleiders onder andere over praktijkproblemen, die dan leiden tot verbeteringen binnen de sector jeugdbescherming of tot voorstellen richting Bureau Jeugdzorg Noord-Holland in het algemeen.

Er is nog geen sprake van systematisch kwaliteitsbeleid en georganiseerde verbeteracties op sectorniveau. De huidige werkwijze is pas sinds 1 november 2007 operationeel en is nog niet volledig ingebed in de praktijk. Wel blijkt tijdens het bezoek van de inspectie dat ervaringen vanuit de praktijk leiden tot aanscherpingen van het beleid en dat er onder medewerkers een grote bereidheid is om het primair proces te verbeteren en optimaal te laten verlopen.

Hoofdstuk 3 AMK: Oordeel en onderbouwing

Dit hoofdstuk is een weergave van de onderzoeksbevindingen van de inspectie bij het AMK Noord-Holland. Het inspectieonderzoek heeft zich op de volgende thema's gericht:

- Inschatting van de ernst van de kindermishandeling en de mogelijkheden van de beller om de kindermishandeling zelf aan te pakken
- Planmatig handelen
- Transparant handelen
- Verantwoordelijkheid voor de veiligheid van het kind, na overdracht door het AMK van een melding van een vermoeden van kindermishandeling.

Per thema geeft de inspectie aan wat haar verwachting is, hoe haar oordeel luidt en wat de bevindingen zijn waarop zij dit oordeel baseert.

3.1 Inschatting van de ernst van de kindermishandeling en de mogelijkheden van de beller

Verwachting

Om professionele inschattingen te kunnen maken hebben medewerkers eenduidige criteria nodig. Bij het AMK moeten bij het eerste contact met de beller twee belangrijke inschattingen worden gemaakt.

1. Inschatting van de ernst van de kindermishandeling.

De inspectie verwacht dat het AMK eenduidige criteria heeft om de ernst van de kindermishandeling en de veiligheid van het kind in te schatten en dat medewerkers deze toepassen.

2. Inschatting van de mogelijkheden van de beller om de kindermishandeling zelf aan te pakken.

De inspectie verwacht dat het AMK eenduidige criteria heeft om de mogelijkheden van de beller in te schatten om de kindermishandeling zelf aan te pakken en dat medewerkers deze toepassen.

Op basis van deze twee inschattingen moet worden afgewogen of er sprake moet zijn van een advies, consult of een melding.

Oordeel

De Inspectie jeugdzorg is van oordeel dat het AMK Noord-Holland eenduidige criteria hanteert en toepast, zowel voor de inschatting van de ernst van de kindermishandeling en de veiligheid van het kind, als voor de inschatting van de mogelijkheden van de beller.

Positief is dat er sprake is van structurele, multidisciplinaire interne toetsing. Deze toetsing, het feit dat er duidelijke werkinstructies zijn en het feit dat een beperkt aantal gespecialiseerde medewerkers de telefonische meldingen behandelt, bevorderen de uniformiteit in het werk.

Bevindingen

Het primair proces binnen het AMK Noord-Holland is opnieuw ingericht en beschreven. In november 2007 is de nieuwe werkwijze vastgesteld. Een belangrijke verandering is dat de telefonische afhandeling van de binnenkomende melding en het uitvoeren van onderzoek gescheiden zijn. Een kleinere gespecialiseerde groep medewerkers heeft als taak de bellers te woord te staan en de eerste inschattingen te maken. Andere medewerkers voeren het onderzoek uit.

Daarnaast is de intakeprocedure aangescherpt. Iedere ochtend vindt de zogeheten 'intake' plaats. In dit overleg tussen de dienstdoende vertrouwensarts, de gedragswetenschapper en een van de medewerkers van de meldingendienst, worden de meldingen van de vorige dag doorgenomen. Doel van de intake is driedig: (1) besluiten of een melding wordt aangenomen en zo ja, of er een (voor)onderzoek dan wel doorgeleiding moet plaatsvinden, (2) de ernst en urgentie van de melding bepalen en (3) het voorgestelde Plan van Aanpak toetsen en vaststellen. Het intake-team werkt met een handleiding om deze taken te stroomlijnen en uniformeren. Deze is ingedeeld volgens de systematiek van ORBA ('Onderzoek, Risicotaxatie en Besluitvorming AMK').⁷

Tenslotte heeft het AMK criteria vastgesteld voor de inschatting van de ernst van een kindermishandelingssituatie en van de mogelijkheden van de beller. In het geval van een melding wordt een risicotaxatielijst gehanteerd, de LIRIK ('Licht Instrument Risicotaxatie Kindermishandeling'). Aan het inschatten van de mogelijkheden van de beller wordt door de medewerker meldingendienst expliciet aandacht besteed tijdens het eerste telefoongesprek.

Tijdens het onderzoek van de inspectie blijkt dat medewerkers op de hoogte zijn van de vastgestelde criteria en zich de nieuwe werkwijze grotendeels eigen hebben gemaakt. De criteria voor de inschatting van de mogelijkheden van de beller zijn niet schriftelijk vastgelegd, maar duidelijk is dat medewerkers uitgaan van dezelfde criteria en afgesproken werkwijze.

Naast het hanteren van de criteria wordt geregeld overleg gepleegd met de gedragswetenschapper en vertrouwensarts. Deze multidisciplinaire toetsing vindt structureel plaats. Daarnaast vindt, tussen de structurele overlegmomenten door, altijd multidisciplinair en intercollegiaal overleg plaats in geval van twijfel of onduidelijkheid.

⁷ *Beslissen over vermoedens van kindermishandeling. Eindrapport Project Onderzoek, Risicotaxatie en Besluitvorming Advies- en Meldpunt Kindermishandeling.* Berge, I. ten & A. Vink, NIZW jeugd en Adviesbureau van Montfoort (juli 2006).

ORBA is in december 2007 ingevoerd bij het AMK Noord-Holland nadat alle medewerkers hebben een training hierin hebben gevolgd. Een aantal senior medewerkers is opgeleid tot ORBA-trainer. Momenteel wordt de handleiding intake aangepast conform de nieuwe werkwijze (inclusief het gebruik van ORBA).

In de dossiers is zichtbaar dat bij meldingen de LIRIK standaard is afgenomen en dat de informatie over de ernst van de kindermishandeling geordend is langs de domeinen van ORBA⁸. Tevens is de prioriteit van de melding aangegeven.

Medewerkers geven aan dat de nieuwe werkwijze, hoewel arbeidsintensief, meerwaarde heeft. Zo wordt eerder zichtbaar welke informatie over het kind en de situatie bekend is, ook over mogelijke beschermende factoren. Daarnaast worden oordelen en besluiten beter en duidelijker onderbouwd.

3.2 Planmatig handelen

Verwachtingen

De inspectie verwacht dat de AMK-dossiers een plan van aanpak bevatten dat het onderzoeksproces structureert. Daarnaast verwacht de inspectie dat in de dossiers zichtbaar is dat het plan van aanpak wordt uitgevoerd.

Oordeel

De inspectie oordeelt dat er door het AMK Noord-Holland planmatig wordt gehandeld. De AMK-dossiers bevatten een duidelijk plan van aanpak. De plannen zijn onderbouwd in termen van ernst en urgentie en bieden richting en structuur voor het uit te voeren onderzoek. Opgemerkt moet worden dat het primair proces binnen het AMK kort geleden vernieuwd is en dat de nieuwe werkwijze nog bestendig moet worden in de praktijk. Positief vindt de inspectie dat de plannen van aanpak te onderzoeken hypothesen bevatten en dat er intercollegiale en multidisciplinaire toetsing plaatsvindt op vaste momenten tijdens het onderzoeksproces.

Bevindingen

De veranderingen in het primair proces van het AMK Noord-Holland hebben ook gevolgen voor de plannen van aanpak. Nieuw is dat het plan in conceptvorm gemaakt wordt door een medewerker meldingendienst die de melding binnen krijgt. In het intake-overleg op de daaropvolgende (werk)dag wordt het plan multidisciplinair beoordeeld en vastgesteld. In het definitieve plan staan de hypothesen, de uit te voeren onderzoeksactiviteiten (inclusief de te beantwoorden vragen) en de bij het onderzoek te betrekken disciplines (bijvoorbeeld deelonderzoek door de vertrouwensarts). Op basis van de door het intake-team toegekende prioriteit, deelt de teamleider de zaak uit aan een onderzoeker. Naast de LIRIK is het door Bureau Jeugdzorg Noord-Holland zelf ontworpen 'toetsingsleidraad' van belang bij het bepalen van risico in een zaak.

⁸ Het AMK Noord-Holland werkt, als eerste AMK in Nederland, met een digitale versie van ORBA die onderdeel uitmaakt van het standaard AMK registratiesysteem, KITS.

Zichtbaar is dat het plan van aanpak bepalend is voor het onderzoek. Rekening houdend met de recente invoering is deze werkwijze grotendeels terug te vinden in de dossiers en tijdens twee door de inspectie bijgewoonde multidisciplinaire overleggen (een caustiekteam-overleg en een intake-overleg). Om het onderzoeksproces verder te ondersteunen is een helder overleg- en toetsingsstructuur ontworpen. Sinds 1 januari 2008 is de gedragswetenschapper inhoudelijk verantwoordelijk voor de onderzoeken. Alle zaken worden eenmaal per acht weken besproken in de caseloadbespreking die de onderzoeker heeft met de gedragswetenschapper. Tevens vindt iedere twee weken casuïstiekoverleg plaats. In dit overleg, dat door de gedragswetenschapper wordt voorgezeten, brengen onderzoekers lopende zaken in en leggen ze vragen voor. Het streven is het onderzoek binnen 8 weken af te ronden. Op dit moment wordt nog een termijn van 13 weken gehanteerd. Aan het eind van het onderzoek wordt de LIRIK opnieuw ingevuld. Het afgeronde onderzoek wordt door de gedragswetenschapper beoordeeld voordat het dossier wordt afgesloten.

3.3 Transparant handelen

Verwachtingen

De inspectie verwacht dat het primair proces binnen het AMK transparant verloopt. Duidelijk dient te zijn wie binnen het AMK handelt/beslist, wat er is gedaan/besloten en de afwegingen waarom er zo is gehandeld/besloten.

Oordeel

De inspectie oordeelt dat het primair proces binnen het AMK Noord-Holland transparant verloopt. Dit komt doordat het primair proces nu helder en compact is ingericht. Ook is de nieuwe werkwijze op duidelijke en overzichtelijke wijze beschreven. Medewerkers zijn met deze werkwijze bekend en hebben zich hieraan gecommitteerd. Zij weten wie waarvoor verantwoordelijk is en wie waarover beslist. Dit is terug te zien in de onderzochte dossiers en blijkt ook uit gesprekken met medewerkers. Het risico op onduidelijkheden en het missen van informatie is hierdoor verkleind.

Bevindingen

De door de inspectie onderzochte dossiers zijn transparant. Zo is duidelijk wie handelt of beslist en waaruit die handeling of beslissing bestaat. De dossiers zijn zodanig gestructureerd dat een goed overzicht ontstaat. In één oogopslag is duidelijk welke uitvoerend medewerker de handeling wanneer heeft verricht. Wat er is gedaan of besloten is ook steeds vermeld, evenals de momenten van intercollegiale toetsing.

Afwegingen op grond waarvan het AMK komt tot een bepaalde aanpak of besluit zijn zichtbaar in de meeste dossiers. Het feit dat de plannen van aanpak meer structuur en houvast bieden voor het onderzoek (bijvoorbeeld doordat genoemd wordt wie bevroegd moet worden, door wie en met welk doel) betekent dat het onderzoeksproces en de daarbij behorende beslissingsmomenten

transparanter worden. Wat hier tevens aan bijdraagt is het gebruik van ORBA, die oordelen en beslissingen meer expliciet maakt.

De geïnterviewde medewerkers geven aan ernaar te streven hun afwegingen zo expliciet mogelijk te maken. Zij ervaren dat de toegenomen explicitering van hun handelen een meerwaarde heeft, zowel voor het eigen werk als in geval van overdracht (doordat collega's tijdelijk een zaak moeten overnemen of wanneer een zaak wordt overgedragen naar BJZ of de Raad). Wel is er behoefte aan een meer gebruiksvriendelijke versie van ORBA in KITS. Werken met de huidige software wordt als (onnodig) omslachtig ervaren.

3.4 Verantwoordelijkheid veiligheid kind na overdracht

Verwachting

Het is belangrijk dat na afsluiting van een zaak, waarin het AMK van mening is dat het om kindermishandeling gaat, de verantwoordelijkheid voor de veiligheid van het kind goed geregeld is. Het AMK heeft met drie verschillende overdrachtssituaties te maken.

- *De interne overdracht van het AMK naar BJZ (na onderzoek van het AMK)*
- *De doorgeleiding van het AMK naar de Raad voor de Kinderbescherming (zonder eigen onderzoek van het AMK)*
- *De overdracht van het AMK naar de Raad voor de Kinderbescherming (na eigen onderzoek van het AMK)*

De inspectie verwacht dat de verantwoordelijkheid voor de veiligheid van het kind, na afsluiting van de casus door het AMK, zowel op papier als in de praktijk voldoende is geregeld.

Oordeel

De inspectie is van oordeel dat, bij zowel de interne overdracht naar BJZ als de doorgeleiding/verwijzing naar de Raad, de verantwoordelijkheid voor de veiligheid van het kind is geregeld. Bij doorgeleiding/verwijzing naar de Raad zijn recent concrete afspraken gemaakt tussen BJZ en de Raad over de verantwoordelijkheidsverdeling. Hierbij is aandacht besteed aan vrijwel alle aspecten die de inspectie van belang acht bij het zicht houden op de veiligheid van het kind. In de praktijk moet nog blijken of de vastgelegde afspraken voldoende houvast bieden aan beide partijen om dit te realiseren.

Bevindingen

Het proces rond overdracht en doorgeleiden is recent vastgelegd door Bureau Jeugdzorg Noord-Holland.⁹

⁹ Samenwerkingsprotocol tussen Bureau Jeugdzorg Agglomeratie Amsterdam, Bureau Jeugdzorg Noord-Holland en de regio's Noord-Holland + Amsterdam en Gooi & Vechtstreek van de Raad voor de Kinderbescherming (december 2007); Handboek Primaire Processen, Deel II – Proces Overdracht AMK – toegang (sector jeugdhulpverlening), Proces doorgeleiding AMK – sector jeugdbescherming (januari 2008).

Wat de *interne overdracht naar BJZ* betreft, worden twee situaties onderscheiden:

- Overdracht AMK – toegang (sector jeugdhulpverlening) na intake en onderzoek van het AMK;
- Doorgeleiding melding AMK – sector jeugdbescherming. In dit geval heeft het AMK geen bemoeienis met het betrokken gezin, maar draagt zij de gegevens over na een melding.

De processen rond interne overdracht en doorgeleiding zijn uitvoerig en stapsgewijs beschreven en in de beschrijving is aandacht voor de (verantwoordelijkheid voor) de veiligheid van het kind.

De AMK medewerkers zijn bekend met de nieuwe procesbeschrijving en voor hen is helder hoe de verantwoordelijkheden liggen in het geval van interne overdracht of doorgeleiding.

De onderzochte dossiers bevatten besluiten waarin het AMK oordeelt dat de zaak binnen BJZ moet worden overgedragen. De besluiten zijn in wisselende mate onderbouwd, wel is meestal de urgentie van de zaak aangegeven. De meeste dossiers bevatten tevens overdrachtdocumenten aan BJZ en hierbij is helder welke medewerker van het AMK de overdracht gedaan heeft, naar welke medewerker van BJZ/JHV. In de dossiers is een aantal malen een afsluitende brief aan de ouder(s) aangetroffen waarin stond dat de zaak wordt overgedragen aan BJZ/JHV.

In de werkprocessen is beschreven dat het AMK rappelleert 3 maanden na overdracht naar BJZ/JHV. Bij doorgeleiding naar BJZ/JB ligt de verantwoordelijkheid om de melding op te pakken bij de gezinsvoogd en rappelleert het AMK niet. Wel dient de gezinsvoogd (als deze werkzaam is bij Bureau Jeugdzorg Noord-Holland) volgens de werkprocessen het AMK op de hoogte te stellen van het vervolg op de doorgeleiding van de melding. De inspectie constateert een aarzeling bij medewerkers van het AMK om te rappelleren bij de gezinsvoogdij (van het eigen BJZ of van een ander BJZ/landelijk werkende instelling) omdat dit opgevat zou kunnen worden als het controleren van het werk van andere professionals. Tegelijkertijd hebben medewerkers vaak wel behoefte aan een 'follow-up' na doorgeleiding naar de jeugdbescherming. Door dit niet standaard te doen en alleen in geval van serieuze twijfel, laat het AMK volgens de inspectie een kans liggen. Het gezag en de verantwoordelijkheid van het AMK (als specifieke deskundige op het gebied van kindermishandeling), in combinatie met het gangbare systeem van rappelleren bij professionals in de vrijwillige hulpverlening, maken het goed mogelijk, zo niet vanzelfsprekend, dat het AMK haar expertise ook deelt met professionals in de niet-vrijwillige hulpverlening.

Wat de *overdracht/doorgeleiding naar de Raad* betreft zijn de samenwerkingafspraken aangescherpt. Het samenwerkingsprotocol besteedt aandacht aan de verantwoordelijkheid voor de veiligheid van het kind zowel na doorgeleiding naar de Raad als na een verzoek om onderzoek aan de Raad. In beide gevallen blijft BJZ verantwoordelijk voor het volgen van de zaak en, indien van toepassing, het continueren van de hulpverlening. Het protocol noemt termijnen waarbinnen deze verantwoordelijkheid geldt en hoe ermee om te gaan als de termijnen verstreken zijn. Tevens wordt beschreven hoe BJZ en de Raad elkaar over en weer informeren, wie contactpersoon is bij BJZ (de

gedragwetenschapper), hoe BJZ communiceert met professionals rondom het gezin en hoe betrokkenen dienen te handelen in geval van zorgsignalen.

Op twee punten bieden de vastgelegde samenwerkingsafspraken onvoldoende duidelijkheid. Ten eerste is niet helemaal duidelijk hoe te handelen in geval van gezinnen die tijdens het Raadsonderzoek geen hulp, ondersteuning of begeleiding van BJZ (willen) ontvangen, maar bij wie de zorgen niet ernstig genoeg zijn om een voorlopige maatregel te verzoeken (A2.7 en C1.3 in het samenwerkingsprotocol). Ten tweede laat het protocol in het midden wie verantwoordelijk is als de termijn van 95 dagen voor het Raadsonderzoek wordt overschreden. Het protocol vermeldt slechts dat er dan *zo nodig op verzoek van BJZ overleg plaatsvindt over de urgentie van de zaak* (C1.11).

De inhoud van de meest recente versie van het samenwerkingsprotocol (gedateerd december 2007) was nog niet bekend bij de medewerkers van het AMK ten tijde van het inspectieonderzoek. Medewerkers gaven dan ook uiteenlopende antwoorden op vragen over de verantwoordelijkheid voor de veiligheid van het kind na overdracht/doorgeleiding naar de Raad.

Hoofdstuk 4 Eindoordeel en aanbevelingen

In dit hoofdstuk geeft de Inspectie jeugdzorg antwoord op de onderzoeksvragen en haar eindoordeel over het functioneren van de jeugdbescherming en het AMK in Noord-Holland. Tevens doet ze aanbevelingen aan Bureau Jeugdzorg Noord-Holland en de provincie Noord-Holland.

4.1 Eindoordeel over de jeugdbescherming

De inspectie is van oordeel dat de sector jeugdbescherming een structuur en werkwijze heeft ingezet voor het primair proces die gericht is op het opheffen van de ontwikkelingsbedreigingen voor het onder toezicht gestelde kind. De betrokkenheid waarmee door alle geledingen van de organisatie de werkwijze wordt eigen gemaakt, geeft vertrouwen.

Ten aanzien van de onderzoeksvragen luiden de antwoorden van de inspectie als volgt.

1. *Is de sector Jeugdbescherming zo georganiseerd, dat er waarborgen zijn voor de kwaliteit van zorg en professioneel handelen van gezinsvoogden?*

De nieuw ingezette werkwijze biedt in potentie waarborgen voor kwaliteit van zorg en professioneel handelen van gezinsvoogden. Gezinsvoogden, gedragswetenschappers en teamleiders kennen de structuur waar langs gewerkt dient te worden, delen het belang van de vernieuwde werkwijze en werken er naar. Uiteraard moet de ingezette werkwijze nog verder ingebed worden in de organisatie. De toepassing van de Deltamethode (sinds 1 november 2007) en de structuur van het primair proces is nog kwetsbaar door het grote verloop onder het personeel. Het blijkt moeilijk kwalitatief goed personeel binnen te halen en te houden. Dit is een risico voor het waarborgen van kwalitatief goede zorg. Immers er moet veel tijd gestoken worden in het opleiden en begeleiden van nieuw personeel wat ten koste gaat van tijd ten behoeve het onder toezicht gestelde kind.

2. *Wordt bij ondertoezichtstellingen het belang van het kind centraal gesteld?*

Bij de ondertoezichtstellingen wordt het belang van het kind centraal gesteld. De uitvoering in de praktijk geeft blijk van een sterk besef van de noodzaak om risico's voor het kind te beperken en de bedreigingen op te heffen. Belangrijk hierin is zicht krijgen en zicht houden op het kind. De toepassing van de Deltamethode en de rol van de gedragswetenschapper als coach van de gezinsvoogd, dragen hieraan bij.

3. *Is er, onder andere door expliciete risico-inschattingen, voldoende en voortdurend zicht op de veiligheid van het onder toezicht gestelde kind?*

Er is nog onvoldoende waarborg voor een voortdurend zicht op de veiligheid van het onder toezicht gestelde kind. Bij het werken volgens de Deltamethode is er bij aanvang van de OTS in principe voldoende zicht op de veiligheid van het kind. Er wordt dan een expliciete risico-inschatting gemaakt en er is direct (toe)zicht op het kind. In beleid is echter nog onvoldoende vastgelegd dat gezinsvoogden *gedurende* de ondertoezichtstelling risico's systematisch en expliciet, middels een instrument, inschatten. Daarnaast blijkt dat de frequentie van contact met het kind, zoals voorgeschreven door de Deltamethode, in de praktijk niet altijd gehaald wordt.

4.2 Eindoordeel over het AMK

Naar het oordeel van de Inspectie jeugdzorg heeft het AMK Noord-Holland voldoende zicht op de veiligheid van het kind en wordt hiernaar gehandeld. Het is zichtbaar dat medewerkers zich geïmmiteerd hebben aan een nieuwe werkwijze die volgens hen een meerwaarde heeft voor de kwaliteit van hun werk.

Ter onderbouwing van dit oordeel zijn de volgende punten van belang.

- Het AMK werkt met eenduidige criteria, zowel voor de inschatting van de ernst van de kindermishandeling en de veiligheid van het kind, als voor de inschatting van de mogelijkheden van de beller. Hierbij is sprake van structurele, multidisciplinaire interne toetsing. Deze toetsing, het feit dat er duidelijke werkinstructies zijn en het feit dat een beperkt aantal gespecialiseerde medewerkers de telefonische meldingen behandelt, leiden tot grotere uniformiteit in het werk.
- Het AMK werkt planmatig. De AMK-dossiers bevatten een duidelijk plan van aanpak. De plannen zijn onderbouwd in termen van ernst en urgentie en bieden richting en structuur voor het uit te voeren onderzoek. Er vindt ook intercollegiale en multidisciplinaire toetsing plaats op vaste momenten tijdens het onderzoeksproces.
- Het primair proces binnen het AMK verloopt transparant. Het primair proces is helder en compact en is op duidelijke wijze beschreven. Medewerkers zijn hiermee bekend. Zij weten wie waarvoor verantwoordelijk is en waarover beslist. Het risico op onduidelijkheden en het missen van informatie is hierdoor verkleind.
- Tot slot is, zowel bij de interne overdracht naar BJZ als de doorgeleiding/verwijzing naar de Raad de verantwoordelijkheid voor de veiligheid van het kind geregeld.

4.3 Aanbevelingen aan Bureau Jeugdzorg Noord-Holland

Binnen Bureau Jeugdzorg Noord-Holland is veel werk verricht om positieve veranderingen te bewerkstelligen. De inspectie heeft hier waardering voor. De komende periode zal er hard gewerkt moeten worden om de nieuwe werkwijze te bestendigen, te verfijnen en te borgen. Om dit proces te ondersteunen doet de inspectie de volgende aanbevelingen.

Algemene aanbevelingen

- Houd de discussie op de werkvloer levend over de beste inrichting van het primair proces met het oog op de veiligheid van het kind. Evalueer de nieuwe werkwijze regelmatig.
- Voer minstens twee keer per jaar interne audits uit waarbij ook collega's van andere bureaus jeugdzorg worden betrokken als auditor. Maak hierbij helder welke criteria gebruikt worden om de kwaliteitsborging te toetsen.

Specifieke aanbevelingen met betrekking tot de jeugdbescherming

- Vertaal de visie achter de ingezette veranderingen naar een schriftelijke beschrijving van het totale primair proces van de jeugdbescherming. Deze dient richtinggevend te zijn voor het handelen van alle medewerkers van de sector jeugdbescherming.
- Ontwikkel beleid betreffende het systematisch inzetten van een expliciete risicotaxatie gedurende het gehele OTS proces, zowel op vaste momenten als naar aanleiding van wijzigingen in de situatie van het kind.
- Leg vast hoe er zicht gehouden moet worden op de veiligheid van het kind gedurende het gehele OTS proces en welke contactfrequentie daarbij noodzakelijk is.
- Leg strategieën vast waarbij de veiligheid van het kind gewaarborgd kan worden wanneer het gezinssysteem niet meewerkt aan de ingezette werkwijze om gezamenlijk een Plan van Aanpak en risicotaxatie op te stellen en er geen direct zicht is op het kind.
- Begeleid medewerkers naar een zakelijker wijze van vastleggen van hun handelingen.
- Zorg ervoor dat de nadruk komt te liggen op de verdere inbedding en zorgvuldige uitvoering van het vigerend beleid, in plaats van op verandering en nieuwe structuren
- Ontwikkel personeelsbeleid om kwalitatief goed personeel binnen te halen en kwalitatief goed personeel ook binnen te houden .

Specifieke aanbevelingen met betrekking tot het AMK

- Breng de afspraken rond overdracht en doorgeleiding (naar BJZ en naar de Raad voor de Kinderbescherming) expliciet onder de aandacht van alle AMK-medewerkers. Evalueer na zes maanden samen met zowel BJZ/JHV en JB als de Raad of de nieuwe afspraken haalbaar zijn om doorlopende zicht op de veiligheid van het kind te waarborgen. Gebruik hiervoor specifieke casus als voorbeeld.
- Besteed ook aandacht aan punten binnen het samenwerkingsprotocol met de Raad waarover eventueel onduidelijkheid kan ontstaan in de praktijk. Bespreek standaard bij de

intercollegiale toetsing bij afronding van een zaak (eind-ICT) bij wie de verantwoordelijkheid is belegd en leg dit vast in het dossier.

- Benut de identiteit van het AMK als gezaghebbende expert op het gebied van kindermishandeling om op vanzelfsprekende wijze te rappelleren na doorgeleiding van meldingen naar andere professionals. Dit geldt ook in het geval van niet-vrijwillige hulpverlening.

4.4 Aanbevelingen aan de provincie Noord-Holland

- Bied Bureau Jeugdzorg Noord-Holland de benodigde ondersteuning om het personeelsverloop te kunnen managen.
- Ga in gesprek met Bureau Jeugdzorg Noord-Holland en de zorgaanbieders in de provincie met het doel om wachttijden voor verschillende vormen van jeugdzorg zoveel mogelijk terug te dringen of op te heffen.
- Zie erop toe dat Bureau Jeugdzorg Noord Holland bovengenoemde aanbevelingen binnen een afgesproken termijn opvolgt.

Bijlage 1 Toetsingskader Hertoets Bureau Jeugdzorg Noord-Holland 2008, sector jeugdbescherming

Dit document is het toetsingskader voor het toezicht bij Bureau Jeugdzorg Noord-Holland, sector jeugdbescherming in 2008, in vervolg op toezicht dat in 2006/2007 bij de sector jeugdbescherming heeft plaatsgevonden. Voor het toezicht in 2008 – een hertoets – wordt hetzelfde toetsingskader gebruikt als in 2006/2007.

Systematische kwaliteitsbewaking binnen de sector jeugdbescherming

In artikel 13 van de Wet op de jeugdzorg (Wjz) wordt aangegeven dat bureau jeugdzorg het werk kwalitatief zo dient te organiseren dat dit leidt tot effectieve zorg. Benoemd wordt dat daarbij *een systematische bewaking, beheersing en verbetering van de kwaliteit* van de uitvoering van de taken hoort. Als de inspectie onderzoek verricht naar de kwaliteit van de zorg dan kijkt ze naar de wijze waarop de instelling de kwaliteit van de zorg systematisch organiseert en bewaakt.

De inspectie maakt bij dit onderzoek gebruik van de indeling **Plan Do Check Act**. Deze indeling wordt ook de Deming-cirkel genoemd. Op ieder niveau binnen de organisatie (management, middenkader, uitvoering) moet (systematisch) gepland worden, uitgevoerd, gecontroleerd, waarna wordt aangepast.

Door het toepassen van de Deming-cirkel wordt een steeds betere kwaliteit gerealiseerd, wat in dit geval betekent dat er steeds beter wordt gehandeld in het belang van het kind.

Wat de inspectie verwacht van Bureau Jeugdzorg Noord-Holland (sector Jeugdbescherming) op het gebied van systematische kwaliteitsbewaking

De inspectie verwacht dat de sector Jeugdbescherming de kwaliteit van zorg en professionaliteit van handelen van jeugdbeschermers waarborgt. Daarbij gaat de aandacht van de inspectie in het bijzonder uit naar de mate waarin het belang van het kind centraal wordt gesteld in het ots-proces en de veiligheid van het kind wordt gewaarborgd.

Hieronder staat schematisch weergegeven wat de inspectie verwacht aan te treffen wanneer de sector Jeugdbescherming de kwaliteit van zorg systematisch organiseert en bewaakt in het belang van het kind.

Thema	Criteria	Indicatoren	Bronnen
Beleid (Plan)	De sector jb heeft beleid vastgesteld tav het systematisch handelen in het belang van het kind (waaronder de veiligheid van het kind)	Er is beleid mbt interne inhoudelijke toetsing van alle individuele zaken (bijv. dmv casuïstiekoverleg, werkbegeleiding, MDO)	<ul style="list-style-type: none"> - Overlegstructuur - Interview met sectormanager
		Er is beleid mbt bindende inzet van (extra) specifieke deskundigheid, intern dan wel extern	<ul style="list-style-type: none"> - Afspraken over inzet psychiatrische en juridische expertise, rol en taken gedragswetenschapper - Interview met sectormanager
		Er is beleid mbt continuïteit in het ots-proces	<ul style="list-style-type: none"> - Protocol externe overdracht bij verhuizing - Afspraken over interne overdracht van zaken - Interview met sectormanager
		Er is een format plan van aanpak, waarin in ieder geval is opgenomen: <ul style="list-style-type: none"> - frequentie van toezicht op het kind - kinddoelen - bodemeisen 	Format PvA
		Er is een risicotaxatie-instrument	Risicotaxatie-instrument
		Er zijn richtlijnen voor het handelen bij veiligheidsrisico's en (vermoedens van) kindermishandeling	<ul style="list-style-type: none"> - Interviews met sectormanager en teamleiders - Protocol kindermishandeling

Thema	Criteria	Indicatoren	Bronnen
	De teamleider instrueert de jeugdbeschermer hoe te handelen in het belang van het kind	<p>De jeugdbeschermer is op de hoogte van het beleid van de sector jv tav:</p> <ul style="list-style-type: none"> - interne inhoudelijke toetsing - inzet specifieke deskundigheid - eisen aan het plan van aanpak - risicotaxatie - handelen bij veiligheidsrisico's en (vermoedens van) kindermishandeling - zorg dragen voor continuïteit in het ots-proces <p>De jeugdbeschermer weet hoe haar/zijn regisseursrol in te zetten in het belang van het kind</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Interviews met teamleiders en jeugdbeschermers - Beleid tav bijscholing en deskundigheidsbevordering
Uitvoering (Do)	<p>De jeugdbeschermer stelt het belang van het kind centraal in het ots-proces</p> <p>De jeugdbeschermer weet dat het kind veilig is</p>	<p>De jeugdbeschermer weet wat het belang van het kind is in het kader van de ots (ofwel: de jeugdbeschermer weet wat de bedreiging is die aanleiding gaf voor de ots en die dient te worden opgeheven dmv de ots)</p> <p>De jeugdbeschermer stelt een plan van aanpak op waarin het belang van het kind zichtbaar is (dmv 'kinddoelen', 'bodemeisen' en frequentie van toezicht)</p> <p>De jeugdbeschermer voert het plan van aanpak uit en werkt daarbij aan het realiseren van de doelen</p> <p>De jeugdbeschermer werkt zichtbaar aan het opheffen van de bedreiging voor het kind</p> <p>De jeugdbeschermer heeft toezicht op het kind (direct, middels huisbezoeken - of indirect, via derden)</p> <p>De jeugdbeschermer maakt geregeld een expliciete risico-inschatting, ook naar aanleiding van gewijzigde omstandigheden van het kind</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Interviews met jeugdbeschermers - Dossiers: <ul style="list-style-type: none"> o Plan van aanpak o Contactjournaal (incl. vastgelegde besluiten en afwegingen) o Verslaglegging van casusbesprekingen (incl. vastgelegde besluiten en afwegingen) o Risicotaxatie o (Periodieke) verslaglegging over de realisering van de doelen van het plan van aanpak en meer specifiek over de opheffing van de bedreiging voor het kind

Thema	Criteria	Indicatoren	Bronnen
		<p>De jeugdbeschermer stelt haar/zijn handelen bij naar <u>gelang de uitkomsten van de risico-inschatting</u></p> <p>Bij veiligheidsrisico's en (vermoedens van) kindermishandeling handelt de jeugdbeschermer conform de richtlijnen</p>	
Toetsing (Check)	De teamleider heeft zicht op het handelen van de jeugdbeschermer in het belang van het kind	<p>Er vindt op systematische wijze interne inhoudelijke toetsing plaats van alle zaken</p> <p>De jeugdbeschermer legt verantwoording af aan de teamleider over haar/ zijn handelen dat gericht is op het belang van het kind</p> <p>De teamleider kent de beperkingen in de deskundigheid van individuele jeugdbeschermers, schenkt hier extra aandacht aan en zorgt zo nodig voor ondersteuning/ verdere ontwikkeling</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Observatie van casuïstiekoverleg - Interviews met teamleiders, gedragswetenschappers en jeugdbeschermers
(Verbeter)acties (Act)	De toetsing leidt tot bijstelling van de werkwijze binnen sector jb	<p>De teamleider neemt zichtbaar maatregelen nav de <u>toetsing</u></p> <p>De toetsing door teamleiders leidt tot verbeteracties binnen de sector jb</p> <p>Er is periodiek overleg tussen de teamleiders over verbeteracties</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Interviews met sectormanager en teamleiders - Intern kwaliteitsbeleid

Bijlage 2 Toetsingskader Hertoets Bureau Jeugdzorg Noord-Holland 2008, sector AMK

Dit document is het toetsingskader voor het toezicht bij het AMK Noord-Holland in 2008, in vervolg op toezicht dat in 2007 bij 5 AMK's (waaronder dat van Noord-Holland) heeft plaatsgevonden. Voor het toezicht in 2008 wordt hetzelfde toetsingskader gebruikt als in 2007.

In het toetsingskader komen aan de orde:

1. wat de eisen zijn die in wet- en regelgeving en in eigen sectornormen aan het primair proces van het AMK worden gesteld
2. welke verwachtingen de inspectie heeft over de inhoud van het dossier van het AMK.

Deze punten vormen het toetsingskader dat de inspectie bij de hertoets hanteert.

1. De eisen van wet- en regelgeving en de sectornormen

Het toetsingskader toezicht AMK is gebaseerd op bepalingen uit de volgende Wetten, Besluiten en Regelingen.

- Wet op de jeugdzorg (Wjz).
- Uitvoeringsbesluit Wet op de jeugdzorg (uitvoeringsbesluit Wjz)
- Protocol van handelen bij vermoedens van kindermishandeling in relaties van onafhankelijkheid en onvrijheid*

** Het protocol van handelen (AMK en NIZW 2004), dat door de AMK's landelijk is afgesproken en wordt gebruikt, is (nog) gebaseerd op de Wet op de jeugdhulpverlening en verschilt voor het onderdeel op gang brengen en coördineren van de hulp van de eisen die de WJZ daaraan stelt.*

2. Wat de inspectie verwacht aan te treffen in de dossiers van het AMK

Hieronder staat schematisch weergegeven wat de inspectie verwacht aan te treffen in de dossiers van de AMK's op grond van de wettelijke eisen, de regelgeving en de eigen sectornormen.

<p>Het AMK heeft als taak aan een persoon die een vermoeden van kindermishandeling heeft, advies te verstrekken over de stappen die door hem in verband hiermee kunnen worden ondernomen en hem zonedig daarbij te ondersteunen.</p>	<p>Wjz art. 11.2</p>	<p>Indien het eerste contact niet is geëindigd zonder resultaat, verwacht de inspectie dat in het dossier is vermeld:</p> <ul style="list-style-type: none"> - om welke problematiek het gaat en hoe ernstig deze is; - wat de mogelijkheden dan wel beperkingen van degene die contact heeft opgenomen zijn om zelf adequaat om te gaan met de situatie - wat het resultaat is van het adviesgesprek
<p>Bij advies gaat het om een eenmalig contact, bij consulten zijn er meerdere contacten tussen het AMK en de consultvrager. De nadruk ligt daarbij meer op begeleiding en coaching van de consultvrager bij zijn aanpak van een vermoedelijke situatie van kindermishandeling. Tijdens het eerste contact bespreekt het AMK een aantal items om een eerste inschatting te maken van de risico's voor het kind en van de mogelijkheden en beperkingen van degene die belt.</p>	<p>Protocol van handelen, hoofdstuk 2</p>	
<p>Indien het AMK besluit tot onderzoek:</p> <ul style="list-style-type: none"> o Besluit al dan niet gegevens op te vragen bij de Gemeentelijke Basis Administratie o een plan van aanpak met daarin tenminste: <ul style="list-style-type: none"> • afwegingen wel/geen vooronderzoek • urgentiebepaling • welke informanten, welk doel, welke vragen • beslissing over onderzoek naar andere minderjarigen in het gezin • wanneer en hoe informeren van kind, ouders en wettelijk vertegenwoordiger over het AMK-onderzoek • wanneer multidisciplinaire beoordeling • welke medewerkers AMK verantwoordelijk zijn voor uitvoering plan van aanpak 	<p>Protocol van handelen, hoofdstuk 3</p>	<p>De inspectie verwacht in het dossier:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Indien onderzoek: een plan van aanpak met daarin tenminste de onderwerpen die het protocol omschrijft

Verwijzen en overdragen		
Het AMK stelt andere justitiële autoriteiten in ernstige gevallen op de hoogte van het vermoeden van kindermishandeling.	Wjz art. 11, Lid 1d.	De inspectie verwacht in de dossiers: <ul style="list-style-type: none"> - Een duidelijk gemarkeerd moment van overdracht. - De overdracht was onverwijld dwz er zit weinig tijd tussen constatering dat de zaak naar de Raad moet en het tijdstip van overdracht. - Overwegingen mbt overdracht, in ieder geval vwb acuut, ernstig bedreigend en evt. noodzaak gezagsmaatregel. - Melding aan de Raad met duidelijke urgentiebepaling - Indien van toepassing: melding aan justitie.
Aan de RvdK Indien er sprake is van een acute en ernstig bedreigende situatie voor de minderjarige, stelt Bureau Jeugdzorg (waarvan het AMK onderdeel uitmaakt) de Raad voor de Kinderbescherming onverwijld in kennis. Zij laat de RvdK weten dat er een gezagsmaatregel overwogen moet worden.	Uitvoeringsbesluit Wjz Art. 56	
Aan de RvdK Bij overdracht aan de Raad voor de Kinderbescherming heeft het AMK directe bemoeienis gehad met het gezin. Het AMK is verantwoordelijk voor de juistheid en de betrouwbaarheid van de overgedragen gegevens –inclusief de eigen oordeelsvorming.	Protocol van handelen Bijlage 1	
Binnen BJZ Het AMK draagt een zaak binnen het BJZ over, zodat het BJZ kan bezien of de cliënt zorg nodig heeft en welke zorg moet worden geïndiceerd.	Wjz art. 11c jo art.5, lid 1, jo art. 6	De inspectie verwacht in de dossiers: <ul style="list-style-type: none"> - Een duidelijk gemarkeerd moment van overdracht - Dat duidelijk aangegeven is wie van BJZ de verantwoordelijkheid draagt voor het verdere verloop van de zaak

<p>Overdracht aan BJZ of andere instanties</p> <p>Het AMK overlegt met andere afdelingen van BJZ of andere instanties en voorzieningen over:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De mogelijkheden van overdracht van het betrokken gezin - De beschikbaarheid van een adequaat aanbod - De procedure van overdracht en terugkoppeling <p>Zaken, waarbij sprake blijkt te zijn van opgroei,- opvoedings- of psychiatrische problemen, kan het AMK overdragen aan of binnen Bureau Jeugdzorg</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het AMK draagt de voor de overdracht relevante gegevens zo mogelijk – en met inachtneming van de privacyregels en het beroepsgeheim van melders en informanten- schriftelijk over. - De ouders ontvangen een afschrift van de gegevens. - Het AMK geeft bij overdracht een deskundig oordeel over: <ul style="list-style-type: none"> o De vraag of er sprake is van enigerlei vorm van kindermishandeling o De onderliggende problematiek o Wat er nodig is aan aanvullend onderzoek,diagnostiek, ondersteuning, hulpverlening en bescherming. o In hoeverre ouders en/of kinderen gemotiveerd zijn om hulp te aanvaarden - Het AMK geeft aan dat het AMK de verantwoordelijkheid eveneens overdraagt - Het AMK geeft aan wanneer en hoe de instantie aan het AMK terugrapporteert 	<p>Protocol van handelen Hoofdstuk 5.</p> <p>Protocol van handelen Bijlage 1</p> <p>Protocol van handelen Hoofdstuk 5</p>	<p>De inspectie verwacht in de dossiers: Brief aan de instantie/voorziening aan wie wordt overgedragen met:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Relevante gegevens - Oordeel van het AMK over de kindermishandeling, problematiek, vervolgaanpak en motivatie ouders/kind - Uitspraak AMK over overdracht verantwoordelijkheid - Voorstel wanneer en hoe terugrapportage door de instantie voorziening plaatsvindt, dan wel bevestiging van een afspraak hierover - Verzoek om schriftelijke bevestiging van de afspraken
--	---	---

<p>De overdracht leidt tot een aanpassing van het plan van aanpak. De overdracht wordt intercollegiaal –en in complexe gevallen multidisciplinair- beoordeeld aan de hand van een schriftelijk verslag van het onderzoek. Tenminste de volgende aspecten worden beoordeeld:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Afspraken met voorzieningen over de termijn waarbinnen de overdracht zal worden uitgevoerd; - Inschatting of er problemen kunnen ontstaan bij het op gang brengen van de hulpverlening door gebrek aan coördinatie tussen instelling die bij het kind of het gezin betrokken zijn - Inschatting of het AMK een rol moet spelen bij de coördinatie 	<p>Protocol van handelen Hoofdstuk 5</p>	<p>De inspectie verwacht in de dossiers:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Een aanduiding of sprake was van een intercollegiale of multidisciplinaire toetsing - Een aangepast plan van aanpak, waarin tenminste staan vermeld: <ul style="list-style-type: none"> o De afspraken over de termijn van overdracht o De inschatting of problemen kunnen ontstaan bij de samenloop van hulp aan het kind/gezin o Beslissing of het AMK bij de coördinatie een rol dient te spelen
<p>Het AMK sluit het dossier af wanneer de instantie aan wie is overgedragen bevestigd heeft de besproken vervolgstappen in gang te zetten.</p>	<p>Protocol van handelen Hoofdstuk 5</p>	<p>De inspectie verwacht in de dossiers:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Brief van de instantie aan wie is overgedragen waarin de afspraken worden bevestigd. - Indien deze ontbreekt: rappel van het AMK
<p>Het AMK evalueert het effect van de overdracht binnen 6 maanden. Het AMK neemt in verband hiermee contact op met de instantie aan wie is overgedragen Wanneer na evaluatie blijkt dat de situatie van het kind onvoldoende verbeterd is, kan het AMK dit bericht beschouwen als een nieuwe melding</p>	<p>Protocol van handelen Hoofdstuk 5</p>	<p>De inspectie verwacht in de dossiers:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Verslag van het contact - Tijdsaanduiding dat dit binnen 6 maanden na overdracht plaatsvond - Afwegingen omtrent de verbetering van het kind - Beslissing om het bericht al dan niet te beschouwen als een nieuwe melding

Bijlage 3 Aanpak van het onderzoek

Onderzoek bij de jeugdbescherming

Het onderzoek bij de sector jeugdbescherming bestond uit de volgende onderdelen:

- Analyse van documenten van Bureau Jeugdzorg Noord-Holland en het schriftelijke beleid van de sector jeugdbescherming.
- Gesprek met de sectormanager van de sector jeugdbescherming.
- Op twee locaties van de sector jeugdbescherming (Alkmaar en Haarlem) gesprekken met jeugdbeschermers, teamleiders, gedragswetenschappers en het bijwonen van een casuïstiekteam-overleg.
- Dossieronderzoek op beide locaties (5 dossiers per locatie).

Onderzoek bij het AMK

Het onderzoek bij het AMK Noord-Holland vond plaats op dezelfde twee locaties, Alkmaar en Haarlem, en bestond uit de volgende onderdelen: een schriftelijke vragenlijst, een groepsinterview, observaties (bijwonen van een casuïstiekteam-overleg en een intake-overleg) en een dossiertoets. Tevens heeft de inspectie een gesprek gevoerd met de sectormanager van het AMK.

Per locatie van het AMK was de werkwijze als volgt. Eerst hebben vijf uitvoerend medewerkers van het AMK (een vertrouwensarts, een teamleider, een gedragswetenschapper, een medewerker meldingendienst intake en een onderzoeker) ieder afzonderlijk een vragenlijst ingevuld met vragen over de vier thema's van het onderzoek. Daarna heeft de inspectie in een groepsinterview met dezelfde medewerkers gesproken om zicht te krijgen of hetgeen in beleid is vastgelegd ook als zodanig in de praktijk wordt toegepast. Vervolgens heeft de inspectie op beide locaties dossiers geanalyseerd. Er is gekozen voor die zaken die geëindigd zijn met een overdracht naar Bureau Jeugdzorg (BJZ) of de Raad voor de Kinderbescherming. De inspectie heeft in totaal 23 dossiers bekeken: 10 dossiers waarin de zaak intern binnen BJZ is overgedragen, 7 dossiers waarin sprake is van een doorgeleiding naar de Raad en 6 dossiers met een verzoek tot onderzoek aan de Raad.

Tenslotte heeft de inspectie een aantal beleidsstukken van het AMK bestudeerd, waaronder schriftelijke afspraken met betrekking tot overdracht en doorgeleiding en het Samenwerkingsprotocol tussen Bureau Jeugdzorg Agglomeratie Amsterdam, Bureau Jeugdzorg Noord-Holland en de regio's Noord-Holland + Amsterdam en Gooi & Vechtstreek van de Raad voor de Kinderbescherming (december 2007).

Bij zowel de jeugdbescherming als het AMK is het onderzoek afgesloten met een kort gesprek met de betreffende sectormanager waarin de eerste indrukken van het onderzoek zijn besproken.